

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren
Diyarbakır Milletvekili

Türkiye'nin taraf olduğu BM Çocukları Sözleşmesi ile Çocuk Adaletinin İcrasına Dair Birleşmiş Milletler Minimum Standart Kuralları'na (Pekin Kuralları) göre çocuklar için özgürlükten yoksun bırakma/hapsetme son çare ve de en kısa süreyle başvurulması gereken yöntem olması gerekirken Türkiye'de, en az 4682 çocuk hapishanelerde tutulmaktadır. Yine Pekin Kurallarınının 2/2-a maddesinde çocuk, "*birbirinden farklı hukuk sistemleri içerisinde işleyebileceği bir suçtan ötürü kendisine yetişkinlerden farklı davranılan küçük veya genç kişi*" olarak tanımlanmasına rağmen, Türkiye'de çocuklar ceza adalet sisteminde yetişkinlerle çarpık bir şekilde eşitlenmektedir. Hapis cezası ile kişinin özgürlüğünün kısıtlanmasının yanında ikincil başka bir cezalandırmaya sebep olunmaması gerekirken mevzubahis çocuk mahpuslar olduğunda, hapis cezasının doğası gereği, çocukların yaşam, gelişim ve eğitim başta olmak üzere birçok hakkını ihlal ettiği bir hakikat niteliğindedir. Çocukları hapsetme odaklı politikaların aktüel son örneği ise 11. Yargı Paketi tartışmaları ile karşımıza çıkmaktadır. Muhtemel yasa tasarısıyla adeta çocuk tanımı değiştirilerek ceza adalet sisteminde çocuk-yetişkin ayrımı neredeyse kökten ortadan kaldırılmak istenmektedir.

Hapishanelerin çocuklar için psikolojik ve pedagojik açıdan uygun yerler olmamasına rağmen belirtildiği üzere binlerce çocuk hapishanelerde tutulmaktadır. Birçok yetişkin hapisanesinde de, düzenli ve nitelikli veriler CTE tarafından paylaşılsa dahi, 200'e yakınını kız çocukların oluşturduğu yaklaşık 1500 çocuğun bulunduğu sivil toplum kuruluşlarının yaptıkları araştırmalarla tespit edilmiştir. Bu çocuklardan birisi de 04/10/2025'te Ağrı'nın Patnos ilçesinde tutuklanan 17 yaşındaki lise öğrencisi N.K. isimli kız çocuktur. Lise son sınıf öğrencisi olan ve eğitim hakkından mahrum bırakılan N.K., çocuk eğitimevinin de çocuk hapisanesinin de bulunmadığı kentte, tutuklanmasının ardından yetişkinler için olan Patnos L Tipi Kapalı Hapishanesine götürülmüştür. Mezkûr hapishanede çocukların kalabileceği bir

bölüm bulunmaması sebebiyle 12. sınıf öğrencisi olan N.K., ya tekli koğuşta ya da talep ettiği bir koğuşta kalmak istediğini sözlü olarak belirtmesine rağmen talebi karşılanmamıştır. Çocuğun yazılı dilekçe ile talebini yinelemesinin ardından bu sefer de dilekçe hakkı ihlal edilerek Hapishane idaresi tarafından dilekçesi işleme alınmamıştır.

Koğuş değişikliği talebini tekrar belirten çocuğa psikolojik baskı uygulayan ve talebini ısrarlı bir şekilde reddeden Hapishane Yönetimi ve Kurum Müdürünün son olarak N.K.'ye açıkça cinsiyetçi tehditlerde bulunarak *"Eğer durmazsan seni erkeklerin koğuşuna götürürüm."* ifadelerini kullandığı belirtilmiştir. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin 3. maddesinde ifade edildiği üzere *"Çocuğa ilişkin bütün faaliyetlerde - ister kamu ister özel sosyal yardım kuruluşları, mahkemeler, idari makamlar veya yasama organları tarafından yürütülsün - çocuğun üstün yararı esas alınacaktır."* Yani devlet, aile veya başka bir kurum bir karar alırken, çocuğun en iyi şekilde korunması, gelişmesi ve refahının sağlanması temel ölçüt olmalıdır. Ancak yukarıda aktarılan mahpus çocuğa karşı Hapishane Müdürü tarafından gerçekleştirilen aleni cinsel şiddet tehdidi ile üstün yarar ilkesinin yanı sıra çocuk haklarının topyekun ihlal edildiği görülmektedir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'de, Adalet Bakanlığı verilerine göre hapishanelerde tutulan çocuk sayısı nedir? Bu çocukların yaş, cinsiyet, suç türü ve tutuklu/hükümlü durumlarına göre dağılımı nasıldır?
2. Pekin Kuralları ve Çocuk Hakları Sözleşmesi gereğince, çocuklar için özgürlükten yoksun bırakmanın "son çare" olması gerekirken, Bakanlığınız bu ilkenin uygulanmasını sağlamak için hangi yasal, idari veya denetim mekanizmalarını işletmektedir?
3. N.K. adlı çocuğa yönelik cinsel şiddet tehdidi iddiaları hakkında Bakanlığınız herhangi bir idari soruşturma başlatmış mıdır? Başlatıldıysa sonucu ne olmuştur?
4. N.K.'nin, koğuş değişikliği talebinin reddedilmesi ve dilekçesinin işleme alınmaması, hem dilekçe hakkı hem de çocuğun üstün yararı ilkesinin ihlal edilmesi değil midir? Konuya dair Bakanlığınızca yapılmış bir işlem var mıdır?
5. Çocukların eğitim hakkına erişimi, tutuklu veya hükümlü oldukları durumda nasıl sağlanmaktadır?

6. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün (CTE) çocuk mahpuslara ilişkin düzenli, şeffaf ve kamuya açık veri paylaşımı yapmamasının gerekçesi nedir? Bu verilerin kamu denetimine açılması için bir planınız var mıdır?
7. Türkiye'de hapishanelerde bulunan çocuklara yönelik psikolojik, pedagojik ve sosyal hizmet desteği nasıl sağlanmaktadır?